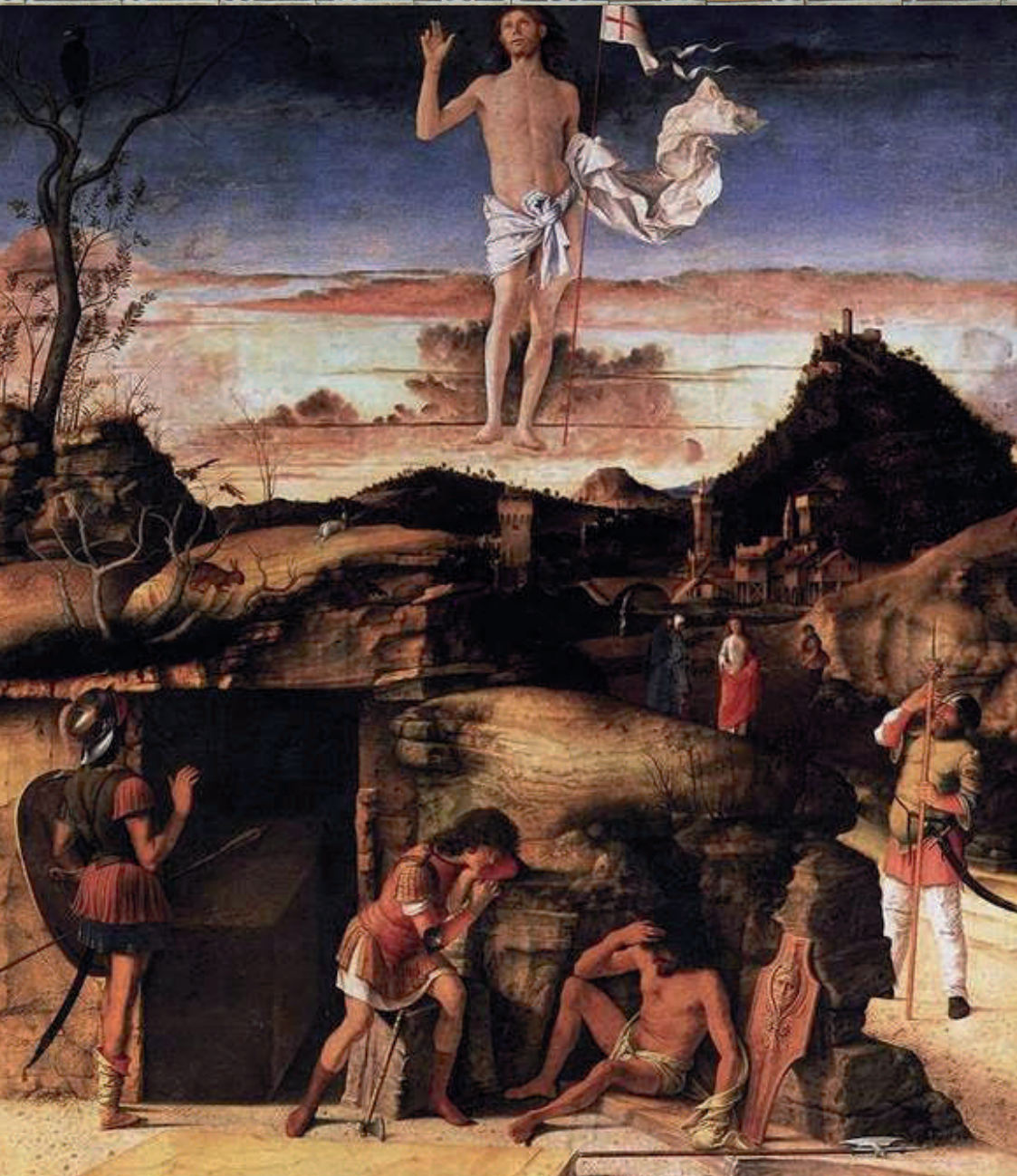

Sint Martinus

Parochieblad van de Oud-Katholieke parochie te Groningen

Jaargang 47 nr. 1

PASEN 2021

Colofon

Het parochieblad verschijnt 3x per jaar.

nr. 1 Vasten / Pasen

nr. 2 Zomer

nr. 3 Advent / Kerst

WWW

De parochie is ook te vinden op het web.

Kijkt u op onze website voor Groningen

op:

www.groningen.okkn.nl

Redactieadres

email: secretaris@groningen.okkn.nl

Abonnementen

Het parochieblad is een uitgave die vanaf 2017 digitaal kosteloos wordt verstrekt aan leden, gastleden en belangstellenden.

De papieren versie kost 19 euro per jaar. Als u zou willen bijdragen in de kosten van het parochieblad, dan zijn giften van harte welkom op de bankrekening van de parochie, o.v.v.: bijdrage parochieblad.

Adreswijzigingen

Uw wensen aangaande adressering van dit parochieblad kunt u sturen naar onze secretaris.

Advertenties

Het parochieblad kent een brede verspreiding in de noordelijke provincies, maar ook in de rest van Nederland. Daarom is dit blad een ideale plek om op een betaalbare manier te adverteren. U kunt ook in dit blad adverteren. Neem daartoe contact op met de redactie voor de mogelijkheden en de prijzen. Familieberichten van parochianen, gastleden en belangstellenden kunnen kosteloos worden geplaatst.

Bij de kافت:

Giovanni Bellini - Opstanding van Christus

De Paaswake - Met Christus gestorven en verrezen.....	4
Is er een kerk na coronatijd?.....	9
Cremisanvallei.....	10
Dagelijkse mensen - Zorgcentrum Mercator: een jaar later.....	13
Corona.....	15
De ijstijd.....	17
What's in a name?	20

De Paaswake - Met Christus gestorven en verrezen

Geen diensten in de Goede Week en met Pasen

Vanmorgen schreef ik “Of wij dit jaar samen de Paaswake kunnen vieren is op het moment dat ik dit schrijf, nog onzeker. Ik hoop van ganser harte dat het kan. De Paaswake is immers het hart, de spil van het kerkelijk jaar. Voor mij het jaarlijkse hoogtepunt.” Maar terwijl ik met het onderstaande bezig was, kwam er een mail van het Bisschoppelijk Bureau dat er in ieder geval tot en met Paaszondag in de parochiekerken gelet op de coronabeperkingen van dit moment geen vieringen met gemeenteleden gehouden zullen worden. Het is niet anders, moet ik berustend vaststellen.

Hoe wij toch momenten van de Goede Week en Pasen – anders dan de live-streamuitzendingen vanuit de kathedraal – op één of ander manier toch met u kunnen delen zal in de komende dagen onderwerp van nadenken en overleg zijn.

De Paaswake: doop en doopgedachtenis

Ook dit jaar zal er dus geen Paaswake met de zegening van het vuur, de intocht van het licht, de lof van de Paaskaars, de dienst van de lezingen, de zegening van het doopwater en de hernieuwing van de doopbeloften gevolgd door de viering van de eucharistie van Pasen zijn. De Paaswake is volgens de H. Augustinus “de moeder van alle nachtwaken, gedurende welke de gehele (christelijke) wereld de wacht houdt.” In de Paaswake, balt zich in woord en gebaar, in heilige tekenen het christelijk geloof samen. Het is zowel de opstanding uit de dood van Christus als de opstanding van de mensen die wij vieren. In de Paaswake

wordt gevierd dat wij in de doop met Christus gestorven en opgestaan zijn. Het is dan ook begrijpelijk dat de Paaswake daarom het doopmoment bij uitstek is. De hele liturgie van die nacht is daarvan als het ware doordrenkt, de teksten wijzen op de doop en haar betekenis.

Wij mensen mogen dus in het sterven en verrijzen van Christus delen door de doop. Op symbolische wijze: door als het ware kopje onder te gaan in het doopwater sterven wij met Christus en door weer uit het doopwater te verrijzen delen wij in zijn leven. Ook als er in de Paaswake niet gedoopt wordt, wordt het doopwater gewijd, herdenken wij onze eigen doop en hernieuwen wij onze doopbeloften.

Jaren geleden vond ik een tekst van ds. Sonny Hof, die van 1985 tot 1997 hoogleraar ethiek en homiletiek namens de Evangelisch-Lutherse Kerk aan de Universiteit van Amsterdam was, die mij zeer aansprak. In die tekst beschrijft hij op poëtische en beeldende wijze de ervaring van het gedoopt en gevormd worden en voor het eerst deelnemen aan de eucharistie van een christen uit laten we zeggen de vierde of vijfde eeuw. Die tekst wil ik u graag doorgeven om in de heilige Paasnacht, de nacht waarin het licht het van het donker, het leven van de dood wint, te lezen en te overwegen.

Voor een goed begrip van het onderstaande is het goed om te weten dat in de kerk van de eerste eeuwen de doop heel dramatisch beleefd werd doordat de – meestal volwassen – dopeling werkelijk in het doopwater geheel kopje onder ging en daaruit verrees of staande in het doopwater werd overgoten.

- Doopvont in de basiliek van de H. Johannes te Efeze

In Noord-Afrika – de leefomgeving van Augustinus - zijn bij opgravingen doopbassins uit de vijfde eeuw teruggevonden. In de ruïnes van de Johannesbasiliek in Efeze is nog steeds in het doophuis het doopbassin te zien en dat geeft een goede indruk hoe er in de eerst eeuwen gedoopt werd.

De dopeling daalde vanaf de westkant langs enkele treden het doopvont in.

Aan beide zijden stonden de diakenen, de assistenten van de bisschop of de priester als diens vervanger.

De staangaten waarin de diakenen stonden zijn nog duidelijk te zien, evenals de gaten waardoor het stromende water (levend water) het doopbassin in stroomde. De dopeling werd vervolgens in het water ondergedompeld en klom aan de overzijde, aan de oostkant weer uit het water. Daar werd de dopeling met de witte kleren bekleed.

De symboliek hierbij was dat de dopeling eerst begraven werd in het watergraf en daarna weer herboren opstond. Met Christus begraven en met Hem weer opgestaan.

De oudchristelijke doophuizen – de baptisteria - werden vaak gebouwd in de vorm van een achthoek. Achthoekig, omdat Pasen, de doopdag, de dag van Jezus' opstanding, de eerste dag van de Joodse week is. Het verwijst op deze manier naar een nieuw begin, naar de herschepping, naar het komende Rijk van God.

Wie in Italië op vakantie gaat kan naast een aantal beroemde kathedralen – zoals die van Pisa – in het baptisterium (de doopkerk) – ook nu nog dit soort doopbassins aantreffen met midden daarin een “modern” doopvont.

Gedurende de gehele middeleeuwen was het dopen door onderdompelen of overgieten voor volwassenen en kinderen

nog steeds gebruikelijk. Kijk maar naar de grote romaanse doopvonten afkomstig uit een aantal Groninger kerken.

- Doopvont uit ca. 1250 in de protestantse kerk van Meeden

Het is hier niet de plaats om uit te leggen wat de reden is geweest dat begieting van het hoofd de gebruikelijke doopwijze is geworden.

Opmerkelijk is overigens dat – vooral - in de Verenigde Staten in verschillende rooms-katholieke en Anglicaanse kerken in de laatste decennia weer doopvonten die lijken op die in Efeze in gebruik zijn genomen. Eén van de redenen is dat veel mensen niet meer als kind gedoopt worden. Als zij op latere leeftijd tot de Kerk willen toetreden is deze oud-christelijke vorm van doopbediening een veel sterkere uitdrukking van wat er met de doop wordt bedoeld.

Nu de tekst van Sonny Hof

Fragmenten uit het dagboek van een christen

1.

Vannacht
ben ik gedoopt
met drie en twintig anderen samen na
weken van lessen in de taal en de
tekens
van geloven
voor het leven.

2.

We gingen eerst met z'n allen staan
in het voorportaal van doopkapel,
met het gezicht naar het westen
– het land van de zonsondergang –
en we strekten onze handen uit,
riepen tegen de geest van de
duisternis:

“Satan!

jij met al je werken
al je pracht-en-praai
al jediaisten
jou laat ik schieten”.

We keerden ons om
het gezicht naar het oosten –
land van het licht –
en weriepen:

“Ik geloof!

In de Vader en in de Zoon en in de
Heilige Geest
en in de doop der bekering”.

3.

De deur van de doopkapel
ging open,
wij naar binnen.
Stuk voor stuk kleedden wij ons uit,
naakt,
man en vrouw,
als in het paradijs

- Een romantische voorstelling van de doop van de H. Augustinus in de Paasnacht van 387 in de kathedraal van Milaan (het baptisterium waarin hij werd gedoopt is nog steeds te zien onder de dom van Milaan).

schaamden zich niet voor elkaar”.
Zo werden we gezalfd,
van kop tot teen,
voortaan helemaal onder de invloed
van de Gezalfdde.

4.

Een voor een gingen we het water
van het doopbassin in,
zoals eens de Gezalfdde zijn graf in
werdgedragen.
De bisschop vroeg ieder op de man af:
“Geloof je in de naam
van de Vader en de Zoon en de
Heilige Geest?”
En iedereen gaf op zijn beurt
het antwoord van de
geloofsbelijdenis.
In het water
dook iedereen driemaal
onder en weer op,
driemaal,
om gekruisigd, gestorven en
opgestaan
met de Gezalfdde,
op de derde dag
opnieuw te gaan leven.

5.

Druipnat komend uit het water
als een nieuwgeboren kind
uit de baarmoeder
– een nieuw begin van leven –
werden wij opnieuw gezalfd: -
gezalfden als de Gezalfdde,
christenen als Christus Jezus,
op wie de Geest Gods als een duif
neerdaalde,
toen Hij uit het Jordaanwater kwam.
Gezalfd werden
het voorhoofd: om “met een
aangezicht, waarop geen
bedekking meer is, de heerlijkheid
des Heren te weerspiegelen” (II Cor, 3,
18)
en de oren: om te kunnen horen en
als Jesaja de profeet te zeggen:
”De Heer wekt mij het oor, opdat ik
hore zoals leerlingen doen” (50,4)
en de neus: “want wij zijn voor God een
geur van Christus “ (II Cor. 2, 15) en de
borst: om het “pantser der
gerechtigheid (Ef. 6, 14) aan te
kunnen trekken.

- Doopviering in
de Paasnacht in
de rooms-
katholieke kerk
van de H.
Gerardus Majella,
Lansing, USA.

6.

Toen trokken wij witte kleren aan,
feestkleren
van opgetogen lieden
zonder vuile handen.

7.

Zo gingen wij met z'n allen
in optocht
de basiliek in
om elkaar de schriftwoorden
van dood en leven te horen
en te doen.
En toe de diaken met luide stem
riep:
"Geef elkaar de kus",
omhelsden wij elkaar
met het gebaar van de vergeving en
de verzoening,
de nieuwe broederschap.
Voor het eerst deelden wij
pasgedoopten
in het brood en de wijn,
het lichaam en het bloed van de Gezalf-
de.

8.

We gingen naar huis terug
de dag begon aan te breken,
iedereen doodop,
uitgehongerd na veertig dagen
vasten.

9.

Tussen de drommen mensen in
staken wij
met onze witte kleren
nog steeds af –
hoelang
zouden wij nog onvervuilde
christenen
blijven?

Wietse van der Velde, pastoor

Een prikkelende, wellicht 'foute' vraag. Natuurlijk is er een kerk ook na coronatijd! Maar wel dringt de vraag zich op hoe we de coronatijd niet alleen doorkomen, maar ook uitkomen. Wat is het effect van het vrijwel volledig online gaan van verreweg de meeste kerken? Ook de OKKN. Van pastoor Wietse weet ik dat velen, ook zijn collegae van de Raad van Kerken van de stad Groningen, deze vraag bezighoudt. Wat heeft dit alles voor gevolgen?

Het Nederlands Dagblad publiceerde onlangs een samenvatting met commentaren van een representatief onderzoek uit vier verschillende kerkelijke stromingen in ons land, RK, PKN, gereformeerd (GKv, CGK) en overige (baptisten-, evangelische en pinksterkerken). Als oud-katholiek denk ik dat wij, in het kader van dit onderzoek, en een enkel commentaar, misschien het best te vergelijken zijn met de RKK. Dit ter inleiding.

Het blijkt dat in coronatijd zo'n 84% van de kerkgangers online diensten volgt. Verreweg de meesten van hun eigen kerk. Een minderheid is daar meteen of na korte tijd mee gestopt. Opvallend in het onderzoek was dat dit afhaken het grootst was bij RK leden. Universitair docent Mirelle Klomp (PThU) verklaart dit als volgt: "Een groot verschil met protestanten is dat katholieken elke week de eucharistie vieren. Dat is zo concreet: brood en wijn, daar is geen online alternatief voor. Bovendien wordt de katholieke spiritualiteit veel meer gevoed door handelingen. Zij zijn daarin vaak grootgebracht. Protestanten zijn dat nu wat aan het herontdekken, maar de onderstroom van de protestantse liturgie, waarin de preek het belangrijkste is, is nog tamelijk dominant."

Deze visie geldt, denk ik, ook voor ons, OKK parochianen, gastleden en belangstellenden, die regelmatig de vieringen meemaken. Maar het is mij niet bekend hoe bij ons de percentages online volgers versus gebruikelijke aantallen kerkgangers precies liggen. Mijn vrouw en ik volgen regelmatig de viering in Utrecht (soms ook Haarlem) en ik zie voor Utrecht dan meestal zo rond de 200 online volgers op het Youtube kanaal. Hoeveel personen dan feitelijk achter de verschillende schermen of schermpjes zitten, is gissen. Wellicht dat dit nog eens wordt uitgezocht.

Ook werd aangegeven dat men veel belang hecht aan het onderlinge contact na de dienst. Professor Paul (Universiteit van Leiden) zegt het zo: "... Ik hoor mensen wel eens half grappend zeggen dat ze het koffiedrinken nog het meeste missen. Daar zit waarheid in. Je komt ook voor koffie en gesprek naar de kerk. In de kerk ontmoet je God en dat gebeurt ook in de gestalte van de gemeente."

Dat dit bij ons ook speelt is mij wel duidelijk geworden uit het (toegegeven, enigszins oppervlakkig) volgen van de St Martinus whatsappgroep. Het gemis aan contact. Het gesprek vooral. En bijgevolg soms zomaar het elkaar minder goed begrijpen, omdat met de ander oog-in-oog staan, en dan een gesprek hebben, nou eenmaal anders, vaak beter, 'werkt'.

Dit stukje houdt wat mij betreft een open eind voor gesprek na coronatijd. Ik weet dat onze pastoor ook staat te popelen...!

*Ab Mollema   noodsecretaris, nog steeds
op zoek naar een echte ...*

PS: voor veel meer details:
<https://www.eo.nl/thema/samen-geloven/kerk-en-corona>

- Deelnemers aan een demonstratieve eucharistieviering in de open lucht. ccbysa/GFDL

Het verhaal achter een foto

In de tijd dat ik deel uitmaakte van de redactie van De Oud-Katholiek, heb ik geleerd dat het gewenst bij artikelen een afbeelding te plaatsen. Dat vraagt vaak zoeken en creatief denken: auteurs leveren niet altijd een afbeelding aan; soms is het moeilijk je een geschikte illustratie bij een tekst voor te stellen; vaak beschik je daar zelf ook niet over. Over het algemeen kun je niet zomaar illustraties uit boeken of tijdschriften kopiëren of van internet plukken: vaak rust er auteursrecht op en kun je een probleem krijgen als je een ze zonder toestemming van de maker of uitgever gebruikt hebt.

Dikwijls biedt de website van Wikimediacommons uitkomst. Daar staan veel rechtenvrije afbeeldingen op allerlei

gebieden op. Zo zocht ik er naar een illustratie bij het in dit nummer geplaatste artikel: Is er een kerk na coronatijd? geschreven door Ab Mollema. Een kernwoord in dit artikel leek mij "eucharistie", dus dat typte ik in als zoekwoord. De opbrengst viel tegen: veel symbolische voorstellingen, weinig praktijkvoorbeelden. Vervolgens probeerde ik het met "communie". Voornamelijk zwart-wit foto's, alsof communie iets uit lang vervlogen tijden is, maar ik stuitte ook op een foto die mij onmiddellijk intrigeerde en die aansluit bij het artikel van Ab Mollema. Het onderschrift luidde: "Deelnemers aan een demonstratieve eucharistieviering in de open lucht bij Cremisan in het Bethlehemdistrict" Wat is de geschiedenis achter deze foto? Ik ga op onderzoek uit en stuit op een ingewikkeld en schrijnend verhaal.

Katholieken in de Cremisanvallei

In de nabij Bethlehem gelegen Cremisanvallei, waarin ook de stad Belt Jala ligt, wonen veel Palestijnse katholieken. De naam Cremisan is ontleend aan het klooster van de Salesiaanse orde van Don Bosco, dat in de negentiende eeuw gebouwd is om de Palestijnse christenen in de regio te ondersteunen. Het klooster maakt al jarenlang deel uit van Belt Jala en zijn omgeving en dient als een plaats van opvoeding, waarvan ongeveer 450 kinderen, moslims en christenen, profiteren tegen minimale kosten. Volgens de opvoedingsmethode van het schoolsysteem van Don Bosco onderwijst het klooster waarden van waarheid, vrede en co-existentie van verschillende mensen, onafhankelijk van religie, ras of gender.

De Cremisanvallei is een van de laatste groene gebieden in het district Bethlehem. Verspreid door de vallei staan privéhuizen en liggen landbouwgronden, waarvan 58 Palestijnse families afhankelijk zijn. Ze telen olijven, fruit en druiven voor de wijnindustrie van het klooster. Het meeste land is eigendom van christelijke families.

Het klooster ligt op de Palestijnse Westelijke Jordaanoever, maar wordt toch door de Israëliëse regering tot Jeruzalem gerekend. Het ligt tussen de illegale Israëliëse nederzettingen Gilo en Har Gilo.

Westoeverbarrière

Sinds 2002 bouwt Israël aan een scheidingsmuur, Westoeverbarrière genaamd, tussen Israëliësch en Palestijns gebied. Die loop van de muur wijkt af

van de bestandslijn uit 1948, die de officiële grens is tussen Israël en de Palestijnse gebieden. Hierdoor werden plaatsen in het gouvernement Bethlehem afgescheiden van andere Palestijnse plaatsen. De barrière liep dwars door de Cremisanvallei en het land van het klooster werden in tweeën gesplitst. In 2007 werd nog eens 200 hectare van het klooster geconfisqueerd voor de bouw van de muur.

Juristen van de kerkelijke lekenorganisatie St. Yves voerde een negen jaar durende strijd tegen verdere uitbreiding van de muur door de Cremisanvallei, een strijd die ze uiteindelijk wonnen: op 2 april 2015 blokkeerde het Hooggerechtshof van Israël, in overeenstemming met een eerdere uitspraak van het Internationaal Gerechtshof, de verdere uitbreiding van de barrière door de Cremisanvallei, maar op 7 juli van dat jaar gaf hetzelfde hof toch groen licht voor de bouw van de muur door de vallei. Wel werd daarbij bepaald dat de school en de twee kloosters van de Salesianen vanuit de stad Belt Jala bereikbaar moesten blijven, maar de muur mocht wel de in het Israëliëse deel van de landbouwgebieden van de Cremisan Vallei omsluiten, die al generaties lang aan de Palestijnse gezinnen in die zone toebehoren.

Olijfbomen

Beroep tegen deze uitspraak was niet meer mogelijk. Ondanks het feit dat er nog een verzoekschrift bij het Hooggerechtshof was ingediend en de protesten van verschillende zijden, verschenen op 18 september bulldozers, die begonnen met het ontwortelen van een groot aantal olijfbomen, waarvan sommige meer dan 1500 jaar oud waren, onder toezicht van soldaten. Tegen protesterende boeren werd gezegd dat

- De Cremisanvallei in betere tijden

de olijfbomen elders herplant zouden worden, maar vervolgens moesten ze toezien hoe de wortels ervan afgezaagd werden.

En nu komen we bij onze afbeelding. Sinds 18 augustus organiseerde de lokale gemeenschap van Belt Jala dagelijks gebeden en missen om te protesteren tegen de illegale onteigening van hun eigendom en te bidden voor de bescherming van hun olijfbomen en hun land. Aanvankelijk lieten de soldaten hen hun gang gaan, maar na enige tijd werden de bijeenkomsten illegaal verklaard en werd de toegang tot de olijfgaard waar de diensten gehouden werden, verhinderd. Ook vonden er enkele arrestaties plaats en werd traangas gebruikt om de menigte te verdrijven.

Hoe verder?

Ik wilde graag weten hoe het verder gegaan is, maar merkwaardig genoeg kon

ik weinig informatie uit de tijd na 2015 vinden. Uit de schaarse gegevens valt wel af te leiden dat de gebruikelijke tactiek toegepast werd. Ondanks de uitspraak van het Hoogerechtshof werd het de afgesloten boeren vrijwel onmogelijk gemaakt hun land te bereiken. Er werd meer land onteigend. En op een bepaald moment verschenen op het illegaal bezette land de eerste caravans als voorboden van de vestiging van nederzettingen.

Want ondanks het herhaaldelijk door Israël aangevoerde argument, dat de muur noodzakelijk is voor beveiliging tegen aanvallen van Palestijnse zijde, zijn bewoners en waarnemers ervan overtuigd dat het eigenlijke doel van Israël de annexatie van Palestijnse gebieden is.

Adrie Paasen

- Rembrandt - Biddende
vrouw

In het zomernummer van ons parochieblad stond een artikel van Joanna Paszkiewicz over de lockdown van eht Zorgcentrum Mercator in de Leeuwenborg in Groningen. In onderstaand artikel kijkt Joanna hierop terug en vertelt ze hoe de situatie nu, een jaar later, is.

Herinnering: 16 maart 2020 ging de grote glazen wand bij de receptie van Zorgcentrum Mercator dicht. Hermetisch dicht. Net als in de rest van het land was geen bezoek meer toegestaan, ook niet van de naaste familieleden van de bewoners van zorgcentra en verpleeghuizen. Deze drastische maatregel werd in Mercator iets verzacht dankzij een technische installatie, “de babbelbox” genaamd. Aan de binnenkant

van de glazen wand stond een tafel met leunstoelen, aan de buitenkant van de glazen wand eveneens. Er stond een luidsprekerkast op de tafels, een kleine monitor speaker en een microfoon op statief. De zittende mensen konden elkaar door de glazen wand zien en via een microfoon met elkaar praten. Zij kregen dertig minuten, wat lijkt niet veel, maar de bewoners kunnen snel moe zijn.

In juni 2020 deed ik een poging om met de bezoekers die de babbelbox gebruikten direct na het contact via de babbelbox, op de parkeerplaats te praten. In de loop van de dagen begon ik de bezoekers te herkennen. Het was duidelijk een vaste groep, die bestond uit drie generaties: echtgenoten en echtgenotes en broers en zussen van de

bewoners, - kinderen – kleinkinderen. De eerste groep was passief en enigszins melancholiek, de tweede, de grootste, energiek, constructief, de derde, de kleinste, dynamisch en vrolijk. Ik dacht :de bewoners voor wie zijn zij gekomen, hebben een kans gekregen om ondanks de pandemie toch in persoonlijk contact te blijven, maar voor sommige bewoners, in totaal 58, kwam er niemand. Zij hadden drie maanden geen enkel contact met de buitenwereld; ze waren dus tweemaal opgesloten.

De meningen over het babbelboxsysteem als noodoplossing bleven positief, maar de langere gesprekken waren soms niet makkelijk, en vaak buitengewoon emotioneel. Een bezoeker van 55 jaar zei: “Ik heb hier een dementerende, slecht horende moeder. Binnenkort kan het contact op deze wijze echt moeilijk zijn... Elke dag is er één voor deze mensen. Zij leven per dag. Ik noem hen “dagelijkse mensen.”

Naar mijn oude notities kijk ik nu als naar een tijdsdocument. Wij zijn een jaar verder; de grote glazen wand van Mercator is niet meer dicht, de babbelboxinstallatie is verdwenen. Een groot affiche bij de ingang, gedateerd 2 januari 2021, begint met de tekst: “Persoonlijk contact met dierbaren is erg belangrijk. Helaas... hebben we toch moeten besluiten de bezoekersregeling te beperken”.

Daarna worden nieuwe, ingrijpende maatregelen genoemd. De belangrijkste: bezoek is alleen mogelijk op afspraak. Bij klachten geen bezoek (laat u testen bij twijfel). Vervolgens: maximaal 1 bezoek per dag van in totaal 1 persoon (conform

de richtlijnen van de overheid); bezoek vindt alleen plaats in het appartement; u draagt een mondkapje tijdens het gehele bezoek, ook in het appartement (uw eigen mondkapje is niet meer toegestaan); de afstand van 1,5 meter regel geldt tijdens het gehele bezoek.

De maatregelen voor bezoekers van zorgcentra evolueren steeds. Ik vraag de receptioniste: “Hoeveel naaste familieleden komen er nu?” Haar antwoord: “Twintig tot vijfentwintig per dag en ze worden door ons zorgvuldig verdeeld over de dagdelen. Nog een vraag: :’Is dit meer of minder dan in 2020?” Haar antwoord: “Hetzelfde.” Volgens haar verklaring kunnen de familieleden zich voegen in de actuele, ingrijpende maatregelen. Maar... volgens de nieuwste psychologische onderzoeken blijken de emotionele gevolgen van een lockdown over het algemeen ernstiger te zijn dan verwacht. Voor de bezoekers van de zorgcentra zijn ze waarschijnlijk nog ernstiger. Hun kwetsbare dierbaren zijn nu in de laatste fase van het leven. Ze zijn - zoals de zoon van de dementerende moeder heeft gezegd - “dagelijkse mensen”, mensen die leven bij de dag.

Joanna Paszkiewicz

Wanneer we dat woord horen of lezen, denken we meestal maar aan één ding: het zijn meestal niet de meest vrolijke gedachten die overhand krijgen. Maar voor mij zijn er best positieve zaken die in mijn beleving en ervaring gebeuren.

Die kast moest altijd al opgeruimd worden en in de garage lag ook nog iets te wachten. ....

Nu heb ik de vrijheid om nog meer te doen wat mij interesseert. Al menen sommige volksstammen dat de overheden in staat en kerk mij juist vrijheden willen ontnemen..... ik voel mij vrij, aangezien ik bijna niets meer moet. Door de week geen verplichtingen en geen weekenden meer bol van de activiteiten. Rust en vredige uren overvallen me, de stapel te lezen boeken wordt lager, de buitenactiviteiten groeien naar nog meer. Zou daarmee mijn egoïsme ook groeien.....?

Nieuwe initiatieven komen op, plotseling maak ik twee puzzels in de week en er komen spontane ideeën op om filmpjes vanuit de kerk te maken, om de muziek niet te laten zwijgen!

Hoe zullen we over een jaar, na een jaar het woord "corona" te hebben gehoord en gelezen, denken over wat we beleefden?

Toch denk en beleef ik niet steeds hetzelfde bij het woord "Corona".

Dinsdagavond dartzelde Corona nog over het veld bij FC Porto, die overwon in de Champions Ligue. En in de blauwe supermarkt zie ik al jaren Corona uitdagend in het bierschap staan, terwijl in het wijnschap bij de gele concurrent de wijn van het huis Corona mijn aandacht trekt.

- Jakob Bendel, *Het martelaarschap van de Heilige Corona - Wahlfahrtskirche Altarwand*
© Wolfgang Sauber

Wat te denken van die vrouw die al veertig jaar en langer luistert naar de naam Corona en zelfs als zodanig gedoopt is.....!

"Corona" is er, maar is er ook altijd geweest.

Ongeveer in het jaar 160 werd Corona (van Egypte) geboren. In haar korte leven zien we haar afgebeeld als jonge vrouw in mooie gewaden met op het hoofd een kroon (haar naam) en in de hand een martelaarspalm en een witte lelie (maagdelijkheid).

Andere mogelijke attributen: een geldkistje of geldstuk(ken).

Misschien was zij de vrouw van de H. Victor en zou ze zich bekeerd hebben na diens marteldood. Trouwens, het lijden werd Corona niet bespaard: door de beulen werd zij omstreeks het jaar 177 vastgebonden tussen twee neergebogen palmbomen, waarna de touwen werden doorgesneden en Corona in stukken werd uiteengereten.....Toch heeft ze een feestdag: 14 mei.

Wie financiële problemen heeft, mag haar aanroepen en wil je geluk hebben in de loterijen, doe dan hetzelfde.

Bij hagel en wateroverlast, rugklachten, doodsangst en geloofstwijfel kan Corona het medicijn zijn!

Zo maakt "Corona" heel wat bij mij los, maar hoop ik ook ver-lost te worden van die ene.....

De gele, paarse en witte crocussen staan aankondigend in mijn groene gras: een nieuwe tijd gloort!

Nog even en het is Pasen. Nog even volhouden dus.....

Bagage voor onderweg.....

Stop wat humor in je rugzak
neem wat optimisme mee.
En wat reisgenoten zoeken
dat is ook geen gek idee!

Weten welke kant je op wilt
En op weg gaan met een doel.
Ook al is dat doel maar simpel,
Het geeft toch een goed gevoel.

Durf eens naar de weg te vragen,
stuur misschien een beetje bij.
Laat je af en toe verrassen
door die gekke maatschappij.

Met wat wilskracht als bagage
zit je bijna altijd goed.
Grote struikelblokken neem je
met een beetje durf en moed.

Als je liefde durft te geven
wordt het leven kinderspel.
Vul je rugzak dus met liefde,
wie die uitdeelt, komt er wel.

(Bronnen: "Sancti" en Veertigdagenkalender VVP")

De weg naar God

Lockdown, een woord dat ons tegenwoordig in de mond bestorven ligt, letterlijke betekenis afgrenzing of vergrendeling. Zonder dat het de opzet was, blijkt het als een rode draad door dit nummer van ons parochieblad te lopen. Pastoor Wietse meldt dat de lockdown van onze parochiekerken in ieder geval tot en met paaszondag zal voortduren; Ab Mollema gaat in op de vraag of er na de lockdown nog een kerk is; Eddy Ufkes schrijft over de positieve ervaringen die de lockdown hem brengt; Johanna Paszkiewicz vertelt over de gevolgen van de lockdown voor bewoners van een zorgcentrum; in het artikel Cremisanvallei maken we kennis met een andere vorm van lockdown en in onderstaand boekverslag lezen we hoe een lockdown kan leiden tot verlichting.

Het gaat om de roman *De Ijstijd* van Margaret Drabble, een schrijfster die in Engeland als een van de belangrijkste auteurs van haar tijd wordt beschouwd. Het verhaal speelt zich af in de tijd waarin het geschreven is: de jaren zeventig. De hoofdpersoon is Anthony Keating. Hij is min of meer godsdienstig opgevoed, maar in zijn latere leven hebben geloof en kerk geen enkele betekenis meer voor hem. Hij raakt in de ban van de onroerendgoedmarkt, het snelle geld. Het gaat hem goed, maar als door de economische crisis de markt ineenstort, komt hij in een nachtmerrie terecht: grote schulden, onverkoopbare bezittingen en een hartaanval. Depressief en werkloos trekt hij zich terug in High Rook House, zijn dure landhuis, dat hij vlak voor de instorting van de huizenmarkt gekocht heeft. Zijn eerste lockdown.

Gevangen in een communistische Balkanstaat

Jane Murray, de dochter van Anthony's vriendin Alison, is in Walachije gearresteerd, omdat ze betrokken is bij een verkeersongeval met dodelijke afloop. Ze wordt veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf. (Walachije is in werkelijkheid een landstreek in Roemenië, maar wordt in deze roman voorgesteld als een communistische Balkanstaat.)

Enkele maanden later krijgt Buitenlandse Zaken bericht dat Jane Murray veertien dagen later vrijgelaten zal worden op humanitaire gronden. Vanwege de onrustige politieke situatie in Walachije en de beperkte personele bezetting van de ambassade is het gewenst dat iemand haar gaat halen. Anthony is de enige die daarvoor in aanmerking komt.

Op de derde dag van zijn verblijf in Walachije mag hij Jane bezoeken. Op weg naar de gevangenis loopt hij door de stad en ziet hij dat het vroeger een mooi stadje geweest moet zijn; er staan nog aardige huizen in een harmonie die overall door nieuwe blokken verstoord wordt. Hij ziet een gebouw dat er uitziet als een moskee. Maar religie is in deze moderne staat niet toegestaan. Hij denkt dat deze moskee misschien in stand wordt gehouden als een gedenkteken voor de vroegere goedgelovigheid van de mens.

Paulus op weg naar Damascus

“Toen dacht Anthony plotseling: ik weet niet hoe de mens het zonder God kan stellen. Dit was zo'n belangwekkend idee dat hij midden op het pad bleef staan, als Paulus op weg naar Damascus; niet helemaal ter aarde geworpen door dit besef, want helaas, het idee ging niet

vergezeld van geloof. Maar toch bleef hij stokstijf staan, een paar ogenlikken lang en dacht aan al diegenen die zo lichtvaardig het niet-bestaan van God aanvaardden.”

Jane is er vreselijk aan toe. Vervallen, radeloos, ziek. Ze barst in tranen uit als ze Anthony ziet. Na enige tijd verschijnt de directeur van de gevangenis en zegt dat Anthony Jane op last van de minster onmiddellijk mee moet nemen. Anthony vindt het verstandig zo weinig mogelijk aandacht te trekken, dus houdt hij haar verborgen in zijn hotelkamer.

De volgende dag weet hij met moeite een lift naar het vliegveld te regelen. Daar staan vrachtauto's en gepantserde auto's. Er lopen veel mannen in uniform rond. Het duurt lang voor ze kunnen inchecken; het busje dat de passagiers naar het vliegtuig zal brengen staat op het punt te vertrekken. Bij de paspoortcontrole

stempelt de controleur het paspoort van Jane af, maar hij heeft kennelijk een probleem met dat van Anthony. Dan ontstaat er tumult en geschreeuw en loopt de controleur weg met het paspoort. Het busje begint te rijden en Anthony zegt tegen Jane; “Rennen, rennen!” en duwt haar haar ticket en paspoort in de hand. Ze haalt het vliegtuig. Vanwege de onrust en schietpartijen op het vliegveld houdt Anthony zich schuil tot het donker wordt. Dan verlaat hij het vliegveld, zonder paspoort.

Het gevangenkamp

Vier maanden lang bereikt Engeland geen nieuws van Anthony Keating. Dan krijgt de ambassadeur het bericht dat een man die zegt dat hij Keating heet, gedetineerd is in een kamp. Hij is veroordeeld tot zes jaar dwangarbeid. Anthony's tweede lockdown.

- Muurkruiper

Alison ontvangt een brief van Anthony, waarin staat dat zij zijn huis als het hare moet beschouwen en ermee moet doen wat zij wil. God zal haar raden. Dat zinnetje stelt Alison voor een raadsel. Wie bedoelt hij met God? Eén van zijn zakenvrienden?

Een boodschapper van God

Terwijl Anthony gevangen zit, schrijft hij een boek. Het gaat over de aard van God en de mogelijkheid van een geloof. Hij kan niet ontkomen aan de gedachte dat God hem de kans heeft gegeven erachter te komen wat belangrijk is en wat onbelangrijk is. De dagen in High Rook House ziet hij nu als voorbereiding. Hij heeft het vaak koud, heeft meestal honger, ziet dat er allerlei nare dingen met zijn medegevangenen gebeuren. Als God deze beproeving niet voor mij bestemd heeft, hoe zou het dan kunnen dat van mij gevraagd wordt dit te doorstaan? vraagt

hij. Hij kan het niet opbrengen te geloven in de schikgodinnen. Hij heeft zich vast voorgenomen om geheel alleen de wegen Gods voor de mens te rechtvaardigen.

Tegen het eind van het tweede jaar ziet hij een zeldzame vogel, die zelden beneden de sneeuwgrens komt, zelden de verblijfplaats van de mensen bezoekt, een geheime schoonheid. Het is een muurkruiper. Hij zit en wacht, terwijl Anthony kijkt en dan vliegt hij weg, terug naar de rotsachtige gletsjerspleten waar hij leeft. Maar hij heeft hem bezocht. En hij leeft. Anthony's hart springt op. Het is een boodschapper van God, een engel, een belofte. Op dat punt laten wij Anthony achter.

Adrie Paasen

What's in a name?

In mijn jeugd was ik niet blij met mijn achternaam: Paasen. Die had in de buurt waar wij woonden een ongunstige bijklank door de misdragingen van sommige van mijn familieleden en inspireerde buurt- en schoolkinderen tot ludieke scheldnamen, zoals paashaas, paasei en paaskip. Ook de reacties als je in een winkel of bij de schoenmaker je naam opgaf als het tegen Pasen liep, vond ik vervelend. Zo bracht ik een keer mijn kousen in een kousenwinkel: nylonkousen met naad, zoals je die in die tijd droeg, aan een sjarretelgordeltje. Nylons waren duur, dus als er een ladder inkwam, bracht je ze naar een kousenwinkel, waar ze voor weinig centen de ladder met een apparaatje voor je ophaalden. "Donderdag klaar," zei de juffrouw achter de toonbank, "Wat is de naam?" "Paasen," zei ik met tegenzin. Ze begon te lachen en zei: "Actuele naam." Ja, leuk hoor. Dit alles maakte dat mijn naam voor mij lang een negatieve bijbetekenis heeft gehouden.

Toch viel er ook voor ons nog wel eens wat te lachen. Zo vertelde mijn vader, die loodgietersartikelen maakte en verkocht, dat hij bij een klant kwam die zei: "Loop even met mee; ik wil je aan iemand voorstellen." Mijn vader liep achter hem aan. Achter de zaak was een man aan het werk. "Ik wil je even aan deze meneer voorstellen," zei de klant. De man stak zijn hand uit en zei: "Aangenaam, mijn naam is Pinksteren." "Nog aangenamer, mijn naam is Paasen," zei mijn vader. De man werd kwaad en er moesten een paar mensen aan te pas komen om hem ervan te overtuigen dat mijn vader echt Paasen heette.

Wat ook leuk was, was dat mijn zus verkering kreeg met een jongen die Palm heette. Dat zou dus mevrouw Palmpasen

- © Superbass / CC-BY-SA-4.0

worden. Ik weet niet of dat de oorzaak ervan was dat de verkering snel uitraakte.

In de kerk

Ook in de kerk was het vaak lachen. Vooral tegen Pasen klonk de naam nogal eens in de prediking met een komisch effect. Op een eerste paasdag hoorden mijn moeder en ik de dominee in een preek de volgende zin uitspreken: "De sleutel van de hemel was verloren, maar Pasen heeft de sleutel." Toen we thuis kwamen zat mijn vader, die de kerk afgezworen had, aan tafel te patiencen. "De dominee zegt dat Pasen de sleutel van de hemel heeft," zei ik tegen hem. "O, Jammer dat die man zo weinig thuis is," zei hij, "want nou komt er niemand meer in de hemel."

Het jaar erna zaten we op paasmorgen al vroeg met zijn drieën in de kamer. Ik zette de radio aan: distributie, vier zenders. Op 1 was net een paasmorgendienst begonnen en een stem zei: "De sleutel van de hemel was verloren, maar ik heb de sleutel."

“Verdraaid,” zei mijn vader, “nou heb ik het hele jaar naar die sleutel gezocht en nou heeft hij hem.”

In Meppel gaf ik les op een openbare school. Doordat er toen nog geen christelijke middelbare school in Meppel was, zaten er veel leerlingen van kerkelijke huize op onze school en een aantal van hen bezocht regelmatig de avonddiensten in de hervormde kerk. Daar zat ik dan ook en dankzij een strategische opstelling van hun kant, hadden ze het volle zicht op me. Dat leidde soms tot enige hilariteit. Zo was er eens een dominee, die in een avonddienst, nadat hij een uiterst negatief beeld van de actuele situatie van de mensheid geschetst had, zei: “Gelukkig maar dat Pasen eraan komt.” Alle hoofden draaiden mijn kant op en blijf dan maar eens ernstig kijken.

Huisarts

Uiteraard gaf mijn naam ook op deze school aanleiding tot variaties, waarvan Paashaas de favoriet was. In tegenstelling tot vroeger voelde ik die niet meer als scheldnamen, maar als bijnamen. Er was trouwens al eerder verandering opgetreden in de wijze waarop ik tegen mijn naam aankeek, dankzij een huisarts in Zeist, die ik bezocht in de tijd dat ik gouvernante in een meisjesinternaat was, voordat ik als lerares naar Meppel ging. Toen ik mijn naam noemde, keek hij me ontroerd aan en sprak vol eerbied: “Wat een prachtige naam.” De man had gelijk: het is een prachtige naam en sinds die tijd draag ik hem met trots. Ik heb hem dan ook gehouden toen ik trouwde, al had ik daar ook andere redenen voor. En zeg nou zelf: Paasen klinkt toch veel mooier dan Hooimeijer.

Adrie Paasen

Vieringen

De parochie houdt elke 1e, 3e en evt 5e zondag van de maand haar vieringen om 11.00 tenzij anders aangegeven. De vieringen worden gehouden in de parochiekerk aan de Witte de Withstraat 2 te Groningen. Dit is ca.10 minuten lopen van station Groningen. Op zondag is er vrij parkeren in de straat. Ook is parkeergarage Westerhaven om de hoek.

Op de 2e en 4e zondag van de maand zijn er anglicaanse vieringen in ons kerkgebouw. Deze vinden plaats om 10.30. Meer informatie is te vinden op www.gracechurchgroningen.com.

Tevens zijn er op de 2e en 4e zondag van de maand oud-katholieke vieringen om 10.30 in de statie Twente. Meer informatie daarover is te vinden op www.twente.okkn.nl

In verband met de coronacrisis worden er tot en met paaszondag geen vieringen in de parochiekerken gehouden. Wel vinden er vieringen plaats in de kathedraal in Utrecht. Deze zijn online te volgen. Op de website www.okkn.nl vindt u een link naar die diensten en kunt u de liturgie downloaden. Voor meer informatie: www.okkn.nl. Mededelingen over de vieringen na paaszondag volgen later. De schriftlezingen voor deze vieringen treft u hieronder aan.

Meditatie

Elke dinsdagavond is er de mogelijkheid om te mediteren in onze kerk van 19.30 tot 20.00 (inloop vanaf 19.15).

Zondag 18 april – Derde zondag van Pasen

1e lezing: Micha 4, 1-5 (blz. 265)
2e lezing: Handelingen 4, 5-12
Evangelie: Johannes 21, 15-24

Zondag 2 mei Vijfde zondag van Pasen 1e lezing: Deuteronomium 4, 32-40 (blz.271)
2e lezing: I Johannes 3, 18-24
Evangelie: Johannes 15, 1-8

Zondag 16 mei
1e lezing: Exodus 19, 1-11 (blz. 279)
2e lezing: I Johannes 5, 9-15
Evangelie: Johannes 17, 14-26

Zondag 23 mei 2021 – Pinksteren
1e lezing: Genesis 11, 1-9 (blz. 282)
2e lezing: Handelingen 2, 1-11
Evangelie: Johannes 14, 8-17

Zondag 30 mei - Feestdag van de Allerheiligste Drie-eenheid
1e lezing: Exodus 3, 1-6 (Blz. 284)
2e lezing: Romeinen 8, 12-17
Evangelie: Johannes 3, 1-16

Zondag 6 juni – zondag na Pinksteren5
1e lezing: Genesis 3, 1-15 (blz. 296)
2e lezing: 2 Korintiërs 4, 13-18
Evangelie: Marcus 3, 20-35

Zondag 20 juni – zondag na Pinksteren7
1e lezing: Job 38, 1-18 (blz. 301)
2e lezing: 2 Korintiërs 5, 14-21
Evangelie: Marcus 4, 35-41

Zondag 4 juli – zondag na Pinksteren9
1e lezing: Ezechiël 2, 1-7 (blz. 305)
2e lezing: 2 Korintiërs 12, 1-10
Evangelie: Marcus 6, 1-6

Zondag 18 juli – zondag na Pinksteren11
1e lezing: Jeremia 23, 1-6 (blz. 310)
2e lezing: Efeziërs 2, 11-22
Evangelie: Marcus 6, 30-44

Zondag 1 augustus - zondag na Pinksteren 13
1e lezing: Exodus 16, 2-15 (blz. 531)
2e lezing: Efeziërs 4, 17-25
Evangelie: Johannes 6, 24-35

Zondag 15 augustus – Ontslapen van de H.Maagd Maria
1e lezing: Jezus Sirach 24, 7-8 en 10-15 (blz.533)
2e lezing: I Korintiërs 15, 20-26
Evangelie: Lucas 1, 46-55

Zondag 29 augustus – zondag na Pinksteren 11
1e lezing: Deuteronomium 10, 12-21 (blz. 323)
2e lezing: Efeziërs 6, 10-20
Evangelie: Marcus 7, 1-8 (9-13) 14-15 (16-20) 21-23

Zondag 5 september - zondag na Pinksteren 18
1e lezing: Jesaja 35, 4-7a (blz. 326)
2e lezing: Jakobus 1, 17-27
Evangelie: Marcus 7, 31-37

Zondag 19 september – zondag na Pinksteren 20
1e lezing: Wijsheid 1, 1-7 (blz. 331)
2e lezing: Jakobus 3, 16 – 4,6
Evangelie: Marcus 9, 30-37

Kerkbestuur

Voorzitter & Deservitor

Drs. W.B. van der Velde
Jan R. Stuuatstraat F 8
9663 SE Nieuwe Pekela
tel.: 0597-221080
mobiel: 06-48199493
email: pastoor@groningen.okkn.nl

Kunt u de pastoor niet bereiken, gelieve in te spreken op het antwoordapparaat of neem contact op met het kerkbestuur.

Secretaris a.i.

dhr. Ab Mollema
email: secretaris@groningen.okkn.nl

Penningmeester

mw. Christa Prinsen
tel.: 0591-633740
email: penningmeester@groningen.okkn.nl

Lid

dhr. Paul Towles

Rekeningnummer:
NL12INGB0003941884
t.n.v. oudkatholieke parochie v.d. H. Martinus Groningen,

De Oud-Katholieke Kerk is een algemeen nut beogende instelling. Giften aan de parochie zijn daarom aftrekbaar aan de belasting. Kijk voor meer informatie op www.anbi.nl

RSIN nummer: 825587852

KvK nummer: 71502459

Lectoren

mw. Gabrielle Hooimeijer
tel.: 0522-245810
email: gmmc.hooimeijer@ziggo.nl

mw. Adrie Paasen (emeritus)
tel.: 0522-254972
email: apaasen@adriepaasen.nl

dhr. Ab Mollema (emeritus)
tel.: 0512-341116
email: secretaris@groningen.okkn.nl

Kerkgebouw

Witte de Withstraat 2
9726 EC Groningen

www.oksintmartinus.nl

Social media

www.facebook.com/Martinusgroningen/

Carla van der Burg
Uitvaartverzorging

www.carlavanderburg.nl
Telefoon 050 3186636

*Samen.
Zorgvuldig.
Passend.*

Kinderkerk

Er is op alle zondagen kinderoppas. Daarnaast wordt er op de eerste zondagen van de maand een kindernevendienst gehouden.

Retouradres:
Witte de Withstraat 2A
9726 EC Groningen

